

BLOMMANDE SKOGLANDSKAP

En bildflora för ädellövskogen med skötselråd

Pär Fornling

Vitsippa, blåsippa, nässelklocka.– ädel-lövskogen är ett blommande eldorado. Floran ”Blommande skogslandskap” beskriver ett 120-tal arter. Dessutom ges tips om att restaurera och sköta en av våra mest älskade naturmiljöer.

Det är den första renodlade floran för ädel-lövskogen.

– Jag ville göra en bildrik guide som är lätt att ta med sig på skogspromenaden. Det finns så mycket vackert att upptäcka i fältskiktet för den som tittar närmre och det blir roligare när man får insikter och vägledning, säger bokens författare Jörg Brunet.

Både i sin forskning, som professor i ekologi, och privat ägnar han mycket tid åt ädellövskogen.

Till favoritplatserna hör Dalby Söder-skog som ligger nära hemmet och bjuder på många storslagna naturupplevelser. Oftast har han kameran med sig på naturvandringarna. Med tiden har det blivit ett ansenligt bildarkiv, vilket kommit väl till pass i den rikt illustrerade boken.

Han hoppas att fler ska få upp ögonen för den unika och rika naturmiljö som ädel-lövskogen är.

Utöver arterna beskrivs de olika naturtyperna med sina särdrag och markförhållanden, allt från ekhagar och hassellundar till

120 av ädellövskogens blommor på 100 sidor. Bakgrundsfoto, öländsk lövskog: Mats Hannerz.

bokskog och lövängar, med spår av forna tiders lövtäkt.

Ett kapitel ägnas åt hur floran i ädellövskogen bevaras genom ett hänsynsfullt och anpassat skogsbruk.

– Jag hoppas det ska inspirera skogsägarna och ge en del tips på vägen.

– Med omtanke och planering är det fullt möjligt att kombinera den brukade skogen med ett rikt fåltskikt.

Avverkning genom gallring och luckhuggning kan snarare vitalisera än skada växtligheten. Däremot bör man undvika större kalhuggna ytor.

– Körningen med tunga skogsmaskiner måste planeras ordentligt för att undvika skador i den ofta blöta terrängen, säger Jörg Brunet.

Ett helt annat, och ganska nytt hot, är vildsvinen. Analysen av provytor i Dalby Söderskog visar att markvegetationen på några år minst halverats på flera av ytorna. I första hand har vit- och gulsipporna drabbats av vildsvinens framfart.

Oftast handlar det om att vårda och tillvarata gamla lövlundar, men det går också att forma ny blomsterprakt. Ett forskningsprojekt i Alnarp handlar om hur man kan återskapa markfloran i nyplanterad skog. I boken beskrivs ett framgångsrikt försök att använda kompost för att hjälpa lundväxter på traven.

Boken är tänkt både för den naturintresserade allmänheten och de som arbetar med skog och naturvård.

– Det här är ett sätt att få ut kunskap och forskningsresultat som förhoppningsvis kan ge positiva resultat. Många värdefulla miljöer har under några årtionden gått förlorade genom försummad hänsyn, men så behöver det inte vara. Med relativt enkla

Nunneört i ädellövskog på Öland. Foto: Mats Hannerz.

åtgärder i skogsbruket kan det rika fåltskiktet bevaras. På så sätt går brukande och bevarande hand i hand.

– Med mer kunskap hoppas jag intresset och viljan att värna de fina miljöerna ökar, säger Jörg Brunet.

Vill du ha ett eget exemplar?

En första begränsad upplaga säljs under självkostnadspris för 150 kr inkl frakt, maila jorg.brunet@slu.se. ■

Om författaren

Pär Fornling är journalist med inriktning på skog. Han har tidigare varit bland annat redaktör för Vi Skogsägare och skriver regelbundet krönikor i Skogsland. Dessutom skriver han nyhetsbrev från SLU Sydsvensk Skogsforskning, därifrån denna text är hämtad.

Nyhetsbrev är publicerade på SLUs hemsida. Där presenteras aktuella forskningsresultat på ett enkelt sätt, bland annat finns många nyheter om ek- och annan lövskogskötsel.

Kontakt: par.fornling@slu.se.

Majsmörblomma

Ranunculus auricomus

Majsmörblomma förekommer i fuktiga skogar och gräsmarker, ofta tillsammans med vitsippa och svalört. Majsmörblomma är ett samlingsbegrepp för ett par hundra apomiktiska så kallade småarter som sätter frö utan befruktning.

Höjd: 10 - 45 cm
Blommar: April - Juni

Majsmörblommor känns igen på sina smala, djupt delade stjälkblad (höger) som skiljer sig tydligt från de njurlika men flikade basalbladen (mitten), och på att kronbladen i regel är mer eller mindre förkrympta (vänster).

Lundsmörblomma

Ranunculus cassubicus

Lundsmörblomma kallas en grupp apomiktiska småarter som urskiljas inom komplexet kring majsmörblomma. Till skillnad från de egentliga majsmörblommorna har den centimeterbreda och vasst sågade stjälkblad och basalblad som är långskaftade med stor oflikad bladskiva. Lundsmörblommorna förekommer främst i Mälardalslandskapens lundar.

Höjd: 25 - 50 cm
Blommar: April - Juni

Lundsmörblomma har centimeterbreda och vasst sågade stjälkblad och basalblad som är långskaftade med stor oflikad bladskiva.

Två av hundra beskrivna arter i boken *Blommande skogslandskap*.